

Църквата
излизат
пр
ва.

Годишната ц.
Църковен вѣстник
заедно съ
приложенията
за България 10 лева, а
за странство 13 лева.

Единъ брой 15 ст.

11 Варна

ЦЕРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

свещ. Стефанъ Ганчевъ

СЕДМЪ МЕСЕЧНО ИЗДАНИЕ

Неплатени писма не се приематъ — ржкописи ва седмичното издание не се върщатъ

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Обявление за стипендии
2. Единъ схизматофилъ. — *† В. П. С.*
3. Екскурзията на софийскитѣ семинаристи до Бачковския манастиръ. — *Д. Ласковъ.*
4. Почитай жетата. — *Франкъ Тома.*
5. Миѣния и отзиви. Заблуди по поменуването. — *Д.*
6. Книжнина. Химни въ бѣли стихове. — *Ст. Михайловски.*
7. Външенъ прѣгледъ.
8. Църковно-обществена лѣтопись.
9. Обявления.

Св. Синодъ на Българската Църква.

Обявление.

№ 3376

Съ настоящето се обявява, че начиная отъ 9 октомврий т. г. въ Софийската духовна семинария ще се произведе конкурсенъ изпитъ за даване 3 стипендии за слѣдване по богословие въ странство.

Кандидати могатъ да бѣдатъ само мирски лица съ завършено семинарско образование.

Кандидатитѣ прѣдставятъ най-късно до 15 септемврий въ канцеларията на св. Синодъ, при особено заявление, слѣднитѣ документи:

1) кръщелно свидѣтелство; 2) матуритетно свидѣтелство; 3) медицинско свидѣтелство и свидѣтелство отъ надлежното епарх. началство за живота и поведението си.

За кандидати ще се приематъ само ония лица, които не сж по-възрастни отъ 25 години.

Изпититѣ ще бѣдатъ писмени и устни.

Писменъ изпитъ сж държи по омилетика и нравствено богословие. Отъ развитието на темата по нравствено богословие ще се сжди за стила и правописа на кандидата.

Устенъ изпитъ: по св. Писание (Стари и Нови Завѣтъ), догматическо богословие, всеобща църковна история, основно богословие, единъ отъ старитѣ езици — гръцки или латински (прѣимуществено по първия) и единъ отъ новитѣ — нѣмски или француски (прѣимуществено по първия).

Бѣльжска. Понеже двама отъ стипендиянтитѣ ще слѣдватъ въ Черновицкия богословски факултетъ, двѣ отъ стипендиитѣ ще се дадатъ само на кандидати, които издържатъ успѣшно изпитъ по нѣмски езикъ.

Изпититѣ по горѣпоменатитѣ прѣдмети сж държи споредъ програмата на Софийската духовна семинария.

Стипендиянтитѣ сж длъжни да слѣдватъ въ ония учебни заведения, които имъ сж посочатъ отъ св. Синодъ.

Стипендиянтитѣ сж длъжни да дадатъ на св. Синодъ надлежно задължително, че слѣдъ свършване на образованието си, до 30 си годишна възраст, ще стѣпятъ въ духовенъ санъ, или, въ противенъ случай, ще повърнатъ израсходваната по тѣхъ сума наедно съ лихвитѣ. При това стипендиянтитѣ сж задължаватъ да прослужатъ подиръ свършването си 5 години подъ вѣдомството на св. Синодъ, кждѣто той ги опрѣдѣли.

20 юний 1912 год.

Отъ канцеларията на св. Синодъ.

Единъ схизматофилъ.

Н. В.Пр. Старозагорскитѣ митрополитъ г. Методий прѣди нѣколко врѣме ни изпрати двѣ книжки, написани отъ него и озаглавени едната: „Равноправството на жената“, а другата: „Въ що сж состои схизмата и кой е схизматикъ“. Ще разгледаме втората.

Въпросътъ за схизмата отъ нѣколко врѣме на самъ вълнува нашето общество. Малко сж вѣстниците, които не сж се занимали съ него. Устроижа сж събрания съ цѣль да сж разчепка и разгледа този въпросъ. Не намѣрижа за излишно да кажатъ, ако и мимоходомъ, нѣколко думи за него и нѣкои политически наши дѣятели въ агитационитѣ си рѣчи. Но ще изповѣдаме, че всичко, което сме имали случай да прочетемъ въ вѣстниците или да чуемъ за него, носѣше характеръ на несериозность. Мнозина казаха, че прѣмахването на схизмата и въдворяването на нормални църковни сношения между цариградската и българската църкви желаяли Русия и нѣкои наши владици и че можало да сж установятъ мирни и дружелюбни отношения между българите и гръци и безъ да сж обръща внимание на църковната между тѣхъ разпря. Ние пкъ сме убѣдени, че първото условие за окончателното умиротворение на православнитѣ християнски народи въ Балканския полуостровъ е ликвидирането на борбата между гръци и българите за църковни права, ликвидиране, което не може да стане, ако не сж дигне схизмата. Това много пкти бѣ изтъкнато, когато прѣди нѣколко години прѣдставителитѣ на Русия и Австрия сж мжчеха да въведатъ реформи въ управлението въ Македония, безъ да обръщатъ

внимание на църковната борба между гърци и българи. Но и да не бѣше така. Дори и да бѣше вѣрно твърдението, че Русия и нѣкои наши владци искаха дигането на схизмата, ние мислимъ, че това не трѣбаше да послужи като мотивъ да не се погледне на въпроса сериозно. Защото, ако се приеме за вѣрно, че желанието и мнѣнието на българскитѣ владци не заслужаватъ никакво внимание, не бива, споредъ насъ, да се отнасяме небрѣжно къмъ мнѣнието и желанието на Русия не само за това, че тя е създала България, но защото и за бжднитѣ сждбини на нашия народъ и държава волята на Русия всѣкога ще има значение и незачитането и пренебрѣжението на тази воля ще дадатъ съотвѣтни плодове.

Подъ влиянието на такива мисли, като видѣхме изпратената ни отъ Високопрѣосвещеннаго Методия книжка за схизмата, ние си помислихме, че досточтимиятъ авторъ навѣрно ще хвърли извѣстна свѣтлина върху въпроса така леко третиранъ и осмиванъ отъ хора некомпетентни. Съ такъва вѣра прочетохме книжката, продавана въ полза на аязмото въ Стара Загора за двадесетъ стотинки.

Съдържанието ѝ накжсо изложено състои въ слѣдното. Даватъ се свѣдения, какво е дало поводъ на садразамина Аали паша да внесе въ фермана десетия членъ. Заразрѣшение на българския църковенъ въпросъ Патриаршията прѣдложила да се образува единъ особенъ църковенъ окръгъ подъ име Екзархия. Но проектътъ на Патриаршията по този въпросъ не задоволилъ българитѣ, защото отъ границитѣ на Българската екзархия бѣха изключени не само цѣли български епархии, но и отстѣпени извѣстни части подъ прѣдлогъ, че живущитѣ въ тѣхъ православни християни били гърци или пъкъ такива, които искали да останатъ подъ вѣдомството на Патриаршията. Отъ желание да удовлетвори българитѣ Аали паша внесълъ въ патриаршеския проектъ десетия членъ отъ фермана, който допуца на православнитѣ жители и отъ други мѣста, освѣнъ изрично поименованитѣ въ фермана, да се подчиняватъ на Българската екзархия, стига само да поискатъ това всички или двѣтѣ трети. Десетиятъ членъ отъ фермана послужилъ на Патриаршията като поводъ да протестира, а по-късно въ врѣме на приложението му да свика помѣстенъ съборъ и да прогласи Българската църква за схизматическа. Този съборъ, казва авторътъ на книжката, приелъ въ форма на канонъ слѣдното опрѣдѣление: всѣкой, който въвежда въ църквата началото на филетизма (племенно различие), той е схизматикъ.

Съборътъ като състоящъ отъ панелинисти билъ пристрастенъ и постѣпилъ неправилно и непослѣдователно: неправилно, защото не рачилъ да изслуша прѣдставителитѣ, които на три пѣти е молила Екзархията да изпрати¹⁾; непослѣдователно,

¹⁾ Това извѣстие на автора мислимъ да е погрѣшно. Прѣзъ септемвр. 1872 г., когато заседаваше съборътъ, бѣхме въ Цариградъ и живѣхме въ екзархийското помѣщение. Но нито знаемъ нито чуваме да е искала Екзархията на три пѣти, за да изпрати въ събора свои прѣдставители. Това, което казваме, се потвърждава отъ слѣднитѣ двѣ обстоятелства. Една недѣля слѣдъ прогласяването на схизмата първиятъ български Екзархъ служилъ въ българската църква при Фенеръ и държалъ рѣчь, въ която между другото казалъ и това: „Никой отъ българитѣ нито духовно нито мирско лице не се повика коне за форма прѣдъ фенерския съборъ да даде нѣкои обяснения“. (Българо-гърцката разпра отъ Т. Бурмова. София 1902 г. стр. 595). Московскитѣ митрополитъ Макарий отъ своя страна, който по порѣчка на св. Руски Синодъ е изучилъ и прѣцѣнилъ дѣянията и рѣшененето

защото Патриаршията всѣкога се ръководѣла отъ началото на филетизма, както се разбирало отъ слѣдующитѣ два факти: 1) гърцитѣ — миряни и духовни — наричали устно и печатно Патриаршията вмѣсто вселенска елинска, 2) всички подвѣдомствени на Цариградската патриаршия православни християни били прѣдставявани въ обнародванитѣ отъ нея статистики за гърци. Това било и главната причина, за да не искатъ българитѣ да се намиратъ подъ вѣдомството на Патриаршията. Слѣдъ това авторътъ разправя за една своя прѣпирня съ редакторитѣ на грѣцкия вѣстникъ „Неологосъ“ прѣзъ 1872 г. и като увѣрява, че не Българската екзархия, а Цариградската патриаршия била схизматическа, свършва така: „Ако не бѣше схизмата, пѣмаше да има свободна България. Това да се знае и да се помни добрѣ. Нѣма ли още една схизма, пита народътъ, за да се съедини и Македония на България? На българския народъ много ярадиса клетвата на Патриаршията. Той се смущава, кога се заговори за вдигането на схизмата. Той си иска схизмата, като свое придобито право“.

Прѣдъ видъ лекостѣта, съ която е билъ третиранъ въпросътъ за схизмата отъ нѣкои наши вѣстници, справедливо можеше да се очаква, че авторътъ на книжката ще опрѣдѣли ясно и точно, какво е схизма споредъ учението на православната църква; сме ли ние схизматици; филетизмътъ, на основание на който Цариградската църква ни обвини, а свикания отъ нея съборъ ни осжди, съдържа ли нѣщо противно на учението на църквата и повинни ли сме наистина ние въ филетизмъ? Освѣнъ това, би трѣбало да се разгледа подробно и основателно бѣше ли правленъ и безпристрастенъ съборътъ, който ни осжди, и изпълнилъ ли е всички формалности изисквани при едно редовно и справедливо сждене. Да бѣше обрналъ авторътъ надлежно внимание на тия и тѣмъ подобни въпроси, щѣше да се изтъкне по-добрѣ несправедливостѣта и беззаконостѣта на издадената противъ насъ прѣзъ 1872 г. отъ цариградския помѣстенъ съборъ присжда. Въ тази работа, освѣнъ своитѣ лични възпоминания, авторътъ можеше да има прѣдъ видъ цѣлнитѣ указания, които можеше да намѣри не само въ книгата, „Българо-гърцката църковна разпра“ отъ Т. Бурмова, но и въ руската литература по църковния ни въпросъ. Ала той не само че не засѣга основно и сериозно въпроса, но и това, което е казалъ по нѣкои отъ посоченитѣ по-горѣ точки, оказва се противоречиво. Така н. п. въ страница 6-та на книжката навежда нѣкои данни, отъ които може да се заключи, че цариградскитѣ помѣстенъ съборъ, като съставенъ отъ лица при-

на царигр. помѣстенъ съборъ, въ рапорта си казва: „Съборътъ билъ свиканъ, за да сжди българитѣ, и никой отъ българитѣ нито отъ тѣхнитѣ прѣдставители не билъ повиканъ на събора да зашицава своето дѣло („Црк. вѣстникъ“, брой 16 отъ 1912 г.) Ако съобщението на автора на книжката бѣше вѣрно, щѣха да сиоменатъ това обстоятелство и първиятъ български екзархъ и Макарий, за да изобличатъ по-силно пристрастнето на събора и несправедливостѣта на рѣшененето му. Мислимъ, че авторътъ на книжката е падналъ въ грѣшка. Той трѣба да е прѣхвърлилъ на септемврѣн мѣсець събитие, станало въ първо врѣме слѣдъ пристигането на първия български екзархъ. Покойниятъ Ачтимъ бѣше направилъ постѣпки, за да посѣти цариградския патриархъ Антима Куталиноса. За тази цѣль на три пѣти бѣше го молилъ писмено да го првеме, но отговоръ не получилъ. Тритѣ писма, отъ които двѣтѣ бѣхме написали ние, а едното г. Кръстовачъ, бѣше занесълъ въ Патриаршията покойния Григорѣй, тогава архимандритъ, а сетнѣ Доростолски и Червенски митрополитѣ.

надлежащи на една отъ заинтересуванитѣ страни, се явяваше като обвинителъ и сѣдия и, слѣдователно, не бѣше нито безпристрастенъ нито законенъ. Обаче въ страница осма, дѣто авторътъ разправя за словопрѣнието си съ редакторитѣ на в. „Неологосъ“, четемъ : „първия въпросъ, който ми зададохъ бѣше: признавамъ ли станалия съборъ за законенъ и канонически? Да, казахъ, признавамъ“. А всичко това ще каже, че, споредъ автора, цариградскиятъ съборъ е и законенъ и незаконенъ, и канонически и неканонически, слѣдователно, и рѣшенията му и законни и незаконни. Подобна теория не може да се приеме за вѣрна и справедлива.

Сжщиятъ характеръ иматъ и мислитѣ на автора за филетизма. Така въ страница 9-та на книжката се казва, че запитанъ отъ редакторитѣ на „Неологосъ“ правилно и канонично ли е опрѣдѣлението на помѣстния цариградски съборъ „всѣкой, който въвежда въ църквата филетизма е схизматикъ“, авторътъ отговорилъ : „Да, правилно и канонично е“. И по-долу въ размишленията за 10-я членъ на фермана, като се възползува отъ това, дѣто въ този членъ се говори за православи, а не за българи, авторътъ пише : „това безразличие на племе е правилна и каноническа основа, а не филетизмъ и схизма“. Отъ това може да се заключи, че авторътъ признава безразличието на вѣрующитѣ по племе за православно и каноническо учение; съ други думи, приема опрѣдѣлението на събора за съобразно съ учението на православната църква, а противното на това — филетизма — като еретическо. Въз основа на тази теория въ стр. 7-а на книжката провъзгласява Цариградската църква за схизматическа.

Но прѣди всичко трѣба да се забѣлжи, че авторътъ, като да е забравилъ това, което е казалъ въ страницитѣ 4 и 5 на книжката, т. е. че садразаминътъ Аали паша, за да удовлетвори оплакванията на българитѣ противъ патриаршеския проектъ, прѣдвидѣлъ 10-я чл. на фермана, а това ще каже, че съ тоя членъ се имало прѣдъ видъ да се улесни минаването подъ екзаршеско вѣдомство на православни християни, не арнаути и власи, а прѣди всичко българи. Че това е така, явствува отъ обстоятелството, че на основание на десетия членъ отъ фермана отъ самото учреждение на Екзархията и до днесъ ние настояваме да искаме отъ турското правителство да позволи да влѣзатъ въ границитѣ на Екзархата ония епархии, чиито жители въ болшинството си сж българи. Слѣдователно, ако е вѣрно твърдението на автора, че безразличието на племе е учение православно, а филетизмътъ е мнѣние противно на това, що учи православната църква, ще трѣба да достигнемъ до слѣдното заключение: Цариградската патриаршия е схизматическа, защото споредъ това, що казва авторътъ въ стр. 7 на книжката, гърцитѣ миряни и духовни си позволявали устно и печатно да я наричатъ Елинска патриаршия. Но и нашата екзархия е схизматическа, защото, всички ние, и духовни и миряни, я наричаме Българска екзархия, Българска църква. Цариградската патриаршия, споредъ това, що казва авторътъ на сжщата страница, е схизматическа, защото въ своитѣ статистики прѣдставява за елени всичкитѣ си подвѣдомствени християни. Но и Българската екзархия е така сжщо схизматическа, защото и тя прави сжщото. Паметно е приписаното на Панча Доревъ обвинение, че, възползуванъ отъ статистикитѣ на Екзархията, е по-

казалъ българитѣ въ Македония не толкова, колкото въ дѣйствителность сж. Така че споредъ теоритѣ на автора на книжката, както Цариградската патриаршия така и Българската екзархия сж еднакво схизматически и подлежатъ на еднакво осжждане. Ала той осжжда само Цариградската патриаршия като схизматическа, а Екзархията щадн. Така трѣба да прави и всѣки патриотъ човѣкъ.

Но ние мислимъ, че, както опрѣдѣлението на помѣстния цариградски съборъ, така и подържаниетѣ отъ автора на книжката теории, сж еднакво погрѣшни. Не е истина, че филетизмътъ подъ тази форма, подъ която сж го допуцали първитѣ ни дѣйци, е нѣщо противно на учението на православната църква. Изучванията, направени отъ такъвъ знаменитъ догматистъ, какъвто бѣше покойниятъ Московски митрополитъ Макарий и прѣдставени прѣзъ 1873 г. на св. Руски Синодъ, доказватъ това. Авторътъ на книжката, навѣрно, трѣба да е прочелъ тия изучвания, обнародвани въ „Цър. вѣст.“ отъ ноември м. г. до априлия т. г. Ако бѣха вѣрни мнѣнията на цариградския помѣстенъ съборъ и на автора на книжката, би трѣбало да се прогласятъ за схизматически не само Цариградската и Българската църкви, но и Руската, и Сръбската, и Ромжиската, и Еладската.

Погрѣшна и несъобразна съ цѣлата история и съ учението на Православната църква е теорията поддържана отъ нѣкои наши патриоти и състояща въ това, че Българската църква трѣба да се простира безъ опрѣдѣлени граници навсѣкждѣ, дѣто има българи. Но тази теория отъ самото начало е била отблъсната отъ Българската църква. Въ произнесената отъ първия български екзархъ слѣдъ схизмата рѣчь, за която споменахме и по-горѣ въ една бѣлѣжка, срѣщаме слѣдния пасажъ : „Но българитѣ не щѣли да приематъ, казва Цариградската патриаршия, граници за църквата си, ами искали да се отличаватъ навсѣкждѣ по епархиитѣ българитѣ отъ гърцитѣ. Кой не знае, възлюблени, че ние сме всѣкога напълно изказвали съгласието да се положатъ граници на нашата църква и граници, които да обематъ не всички мѣста, гдѣто има наши еднородци, но само мѣстата, въ които тѣ сж прѣобладающъ элементъ! (Българо-Гърц. разпръ отъ Т. Бурмовъ ст. 594). Въ посланието пъкъ, което българскитѣ архиереи бѣха отправили на 18 октомври 1872 слѣдъ прогласяването на схизмата до всички помѣстни православни църкви се пише така: „Не само че никога не сме искали или одобрили нѣкакъ различieto во Христа Исуса или въ догмитѣ, но и въ усилията си за съотвѣтната на мѣстнитѣ нужди реформа въ църковната управа на населенитѣ отъ българи християни епархии никога нито на умъ сме си прѣдставили Екзархия безъ опрѣдѣлени граници, Екзархия изключаваша отъ своето вѣдомство всички иноязычни православни християни, които случайно биха могли да се намѣрятъ въ нейнитѣ прѣдѣли. Онова, което всѣкога сме искали, е образуването на едно особно църковно управително отдѣление, което да обема опрѣдѣлени епархии съ особенни нужди поради особеността на езика и нравитѣ. А въ такива нужди се намиратъ всички епархии, населени отъ българския народъ, който несправедливо и незаконно е билъ лишенъ отъ автономнитѣ си църкви. Споменътъ на тѣзи църкви е живо запазенъ въ паметта му, ако и да сж прѣстали да сжществуватъ тѣ и възобновлението

имъ справедливо е поискано^{*)}. Българската църква отъ самото начало на учреждението си всѣкога е заявявала, че остава вѣрна на учението на светата Православна църква и никога въ никой случай, при всички изкушения и лукави прѣдложения, било отъ хитри турски сановници, било отъ пѣклени инославни пропагандисти, било отъ кжсогледни патриоти, не е приела да се отклони нито колкото коеѣмъ отъ прѣданията и постановленията на праотеческата ни света вѣра. Благодарение на такива изявления, на това непоколебимо постоянство, и мнозинството отъ останалитѣ православни църкви, ако и да се въздържатъ до днесъ да влѣзатъ въ общение съ насъ, не се обявиха открито въ полза на Цариградската патриаршия, а се държатъ въ извѣстни случаи снизходително спрѣмо насъ.

Тази насока на Българската църква е утвърдена съ закони въ три тържествени моменти. Първиятъ нашъ църковенъ съборъ, свиканъ въ Цариградъ, за да изработи прѣзъ 1871 г. законъ за управата на Българската църква е постановилъ въ 1-я членъ на Екзархийския уставъ слѣдното: „Самоуправляемата православна Българска църква подъ име Екзархия е членъ неотдѣленъ отъ единая, святая соборная и апостоолская църква“. Търновското пѣкъ учредително народно събрание прѣзъ 1879 г. и великото прѣзъ 1911г. съ членоветѣ 37, 38 и 39 отъ конституцията признаха, че господствуващата вѣра въ България е православно християнската вѣра отъ източно изповѣдание и че българската държава чрѣзъ българската църковна областъ съхранява единството си съ вселенската възточна църква въ всичко, що се отнася до догмитѣ на вѣрата.

При такива поразителни факти става непонятно, кога и по какъвъ начинъ българскиятъ народъ е заявилъ, че „си иска схизмата като свое придобито право“, както пише авторътъ въ стр. 14 на книжката. Не вѣрваме, че той е на мнѣние да се вземе като изразъ на религиознитѣ вѣрвания на българския народъ това, което сж писали на послѣдно врѣме нѣкои органи на жълтата преса или сж говорили нѣкои агитатори поради много простата причина, че тѣ може да сж подкупени отъ хора врагове на светата ни вѣра или пѣкъ сж вкарани въ заблуждение отъ безсъвѣтни властолюбци и користолюбци, които искатъ да ловятъ риба въ мжтна вода. Слѣдователно, твърдението на автора, че българскиятъ народъ си искалъ схизмата, като придобито право, е невѣрно. Така сжщо невѣрно е и това, което казва авторътъ въ сжщата страница, че ако не бѣше схизмата, нѣмаше да има свободна и независима България.

Гърцитѣ прѣди и слѣдъ издаването на фермана, за да компрометиратъ нашата църковна борба и подплашатъ турското правителство, поддържаха, че тя се водѣла по внушение на Русия и че подъ булото на църковни правдини ние сме гонѣли политическата си свобода. Самъ патриархъ Григорий VI, доста уважаема инакъ личностъ, като е съобщавалъ на Руското посолство въ Цариградъ проекта си за Екзархия, не пропусналъ да каже, увѣряватъ, че съ него полагалъ основитѣ на бждщата българска държава. Но тия подмѣтания сж неоснователни. Първитѣ наши църковни дѣйци искаха да добиятъ не политическа свобода, а да се

въдвори правдата и свободата Христови въ Цариградската църква, въ която подъ видъ на священодѣйствие бѣше се вмѣкнула надменность на мирска власть, както казва осмото правило на III вселенски съборъ. Този характеръ на поведената отъ нашитѣ дѣйци борба бѣ признатъ и отъ християнитѣ живущи въ Призренската и Босненска епархия, затова на първо врѣме тѣ бѣха наклонни да взематъ участие въ нашитѣ усилия, но отсѣтне, подъ влиянието на сѣрбскитѣ държавници, се отказаха. Руското посолство въ Цариградъ при самото начало на нашето движение за църковни правдини гледаше на него подозрително и неблагоприятно. По-късно, обаче, особенно откакто бѣ назначенъ за посланикъ въ Цариградъ генералъ Игнатиевъ, прѣдишната неблагоприятность постепенно се прѣмахна и се замѣни съ съчувствие и поддръжка, защото и руситѣ се бѣха убѣдили въ справедливостта на нашето движение. Затова твърдението на автора на книжката, че схизмата е приготвила свободата на България е неоснователно. Ние дори отиваме по нататъкъ и казваме, че това твърдение, свързано съ изказаното ужъ отъ името на народа благопожелание да се яви още една схизма, за да се присъединѣла Македония на България, е врѣдително и пагубно за нашето църковно дѣло въ турско. Защото нѣма ли право турското правителство да гледа враждебно и да прѣчи на Екзархията, която, споредъ автора на книжката, е приготвила освобождението на България, а има да отвори пята за присъединение на една още турска областъ къмъ Българската държава? Да казва това единъ органъ на жълтата преса, това е допустимо, но да го твърди единъ високъ сановникъ на Българската църква, който е служилъ дълго врѣме и въ турско, това е капитална и непростителна грѣшна, за която не може да не се съжالياва.

Каквото и да казватъ нѣкои наши вѣстници, схизмата е една злочестина за Православната църква и за живущитѣ въ Балканския полуостровъ православни народи отъ религиозно и политическо гледище. Защото тя дава възможность на разнитѣ вѣреки пропаганди усилено да работятъ между православнитѣ народи и да коватъ въ тѣхна врѣда разни кознодѣйствия, а на турцитѣ — стари и млади — да мачкатъ и онеправдаватъ и българи, и гърци, и власи, и сѣрби, и албанци. Затова вмѣсто да се казватъ и пишатъ думи одобрителни за схизмата, би трѣбало всѣки православенъ християнинъ, а най-много веѣки българинъ и гъркъ да желае и да работи за прѣмахването на това голѣмо зло отъ Балканския полуостровъ. Това трѣба да разбиратъ и чувствуватъ най-много духовнитѣ лица, които веѣкога, когато служатъ литургията на св. Василия, се молятъ усърдно на Господа да „утоли раздоритѣ на църквитѣ“ и които не бива никога да забравятъ слѣднитѣ думи на апостола Павла до коринтянитѣ: „Моля ви, братие, въ името на Господа нашего Иисуса Христа да говорите всички сжшото и да нѣма между васъ разпри (въ оригинала стои схизмата)* (I. Кор. 1. 10). Кого трѣба да слушаме: апостола Павла ли, или автора на книжката, който ни кази да пазимъ схизмата, като наше придобито право? Не е ли жално, че книжка съ такава съдържание и такава тенденция е прѣдзначена да се продава въ полза на аязмото, дѣто се събиратъ хора християни на богомолие?

† В. П. С.

*) Това послание е обнародвано въ една брошура написана на грѣчки отъ г. М. Д. Балабановъ подъ заглавие „Схизмата на вселенския патриархъ Антимъ VI и Българската Екзархия“, напечатана въ Цариградъ въ 1873 г.

Д. Ласковъ.

Екскурзията на софийскитѣ семинаристи до Бачковския манастиръ.¹⁾

Прѣзъ 1363 год. турцитѣ завладѣли Пловдивъ, а заедно съ това и Бачковския манастиръ попадналъ подъ турско робство. Къмъ това врѣме (слѣдъ падането на Търново, 1393 год.) се отнася и прѣдполагаемото заточение на послѣдния търговски патр. *Евтимий* въ Бачковския мон. Къмъ XV и XVI в. манастирътѣ вече билъ напълно завладенъ отъ гърцитѣ и подчиненъ на цариградската патриаршия; въ началото на XVII в. манастирътѣ освѣнъ дѣто се изтъква вече като ставропигияленъ на цариградскитѣ патриарси, но било промѣнено дори и името му отъ *св. Богородица Петричка* на *св. Троица Бачковска*, — очевидно съ цѣль да се забрави старото име на манастиря и свързанитѣ съ него манастирски привилегии. Значи, тъкмо това, отъ което толкова много се е боялъ първиятъ основателъ на манастиря — *Пакуриянъ* — това се е случило сега: хора *насилници*, (*βίαιοι*), *самохвалци* (*περιόδοι*) и *алчни* (*πλεονέκται*) обсебили манастиря и го погърчили. Въ гръцки рѣцѣ манастирътѣ зелъ да поизпада; старитѣ здания, останали отъ XI вѣкъ зели да се рушатъ, така че къмъ началото на XVII в. станало нужда всичко или почти всичко отново да се прѣстрои. Отъ гръцкитѣ надписи въ трапезарията и съборния храмъ се вижда, че въ това отношение особено много било направено прѣзъ първата половина на XVII в. Прѣзъ 1604 г. при игумена *Иартения* отново била съградена сегашната събрна църква, прѣзъ 1618 г. — метохътъ, прѣзъ 1622 год. — зимникътъ, прѣзъ 1623 г. — трапезарията, която била зографисана прѣзъ 1643 г.

Подновенъ и засиленъ прѣзъ 17 в. Бачковскиятъ манастирътѣ продължилъ своето съществуване и прѣзъ слѣднитѣ вѣкове. Въ началото на 18 вѣкъ (прѣзъ 1706 г., 7 юний) манастирътѣ билъ посѣтенъ отъ френския пѣтешественикъ *П. Люкасъ*; чужденецътъ билъ добръ посрѣщнатъ и намѣрилъ въ манастиря голѣма сгода; манастирското братство наброявало повече отъ 100 души калугери. Прѣзъ 1720 г. миналъ отъ Цариградъ прѣзъ Пловдивъ другъ западенъ пѣтеникъ *Дришъ*. Той чулъ за Бачковския манастиръ, че ималъ триста души калугери, но че имотитѣ му достигали едва за 30 души (*Иогд. Ивановъ*). Види се, че по това врѣме манастирскитѣ имоти били вече доста празграбени, та манастирското братство се оплаквало отъ нѣмотия.

Къмъ половината на 19 в., а именно 1830—40 год., манастирътѣ билъ разширенъ съ втората си южна половина, голѣмъ дворъ и нова хубава църква по срѣдата, посветена на *св. Троица* и *св. Никола*; въ тая половина сега се помѣщаватъ свещеническото и пѣвческото училища. Това значително уголѣмяване на манастиря станало съ настояването и щедритѣ пожертвования на българитѣ, при игуменуването на българина игуменъ *иером. Матей* отъ Стара-Загора. Новиятъ храмъ е зографисанъ отъ самоковския живописецъ *Захари Христовъ*. Бѣлѣжитиятъ живописецъ — българинъ изписалъ въ притвора на храма и своя собственъ портретъ съ надписа на гръцки: *ὁ Ζαχαρίας Χ. Ζωγράφος τοῦ ἐν Σαροκόβλου* и слав. — Захарій Х. Зографъ Болгаринъ. По иконитѣ наредъ съ гръцкитѣ надписи тукъ тамъ се срѣщатъ и славянски. Въ 1870 г. въ манастиря било отворено гръцко свещеническо училище, но то не траяло дълго врѣме. Къмъ това врѣме манастирътѣ захваналъ сѣ повече и повече да отпада: вжтрѣшнитѣ му движими

имоти като църковна утваръ, библиотеката, архивата и други богатства били разграбени отъ гръцкитѣ калугери — пришелци и изнасяни кои въ Цариградъ, кои въ Иерусалимъ, а недвижимитѣ му имоти, като лозя, ниви, ливади, гори, воденици и докани били разграбени отъ селскитѣ и градски общини и отъ частни лица; особено много западналъ манастирътѣ слѣдъ разрѣшаването на гръцко-българската църковна разпря, когато съ издаването на султанския ферманъ манастирътѣ заедно съ нѣколко села около него и гр. Станимака останали подъ патриаршията, а другата по-голѣма частъ села и градове въ пловдивско и станимашко прѣминали отъ патриаршията къмъ екзархията. Българското население захванало да не посѣщава манастиря, а отъ това и манастирскитѣ приходи чувствително намалели.

Това се продължило до 1894 г. когато манастирътѣ, свършено вече западналъ, прѣмина отъ патриаршията къмъ екзархията и бѣше обявенъ за ставропигия на св. Синодъ на българската църква. Оттогава манастирътѣ се управлява отъ св. Синодъ въ София и неговото имотно състояние отъ день на день се подобрява. Голѣма частъ отъ недвижимитѣ имоти, които манастирътѣ бѣше изгубилъ въ разно врѣме, сега отново е успѣлъ да си прибере, пѣкъ и другитѣ му случайни приходи сѣ се уголѣмяватъ благодарение щедростта на българитѣ-богомолци, броятъ на които отъ година на година расте; откакто манастирътѣ е станалъ български, той се посѣщава отъ цѣла южна България; — особено много народъ се стича тука на храмовния празникъ *Успѣние Богородично* — 15 авг. Поклонници идватъ тука дори отъ Турция — отъ Одринско и Ахъчелебийско. Всичко това тѣй скоро успѣ да подобри имотното състояние на манастиря, щото днесъ — слѣдъ 18 години откато е прѣминалъ въ български рѣцѣ — Бачковскиятъ манастиръ е станалъ единъ отъ най-богатитѣ български манастири слѣдъ Рилския, и разполага съ единъ годишенъ бюджетъ отъ близо 200 хил. лева. Съ врѣме, нѣма съмнѣние, приходитѣ на манастиря ще се удвоятъ и утроятъ, ако манастирското братство захване да стопанисва манастирскитѣ имоти по единъ порационаленъ начинъ.

По желанието и инициативата на св. Синодъ отъ 1905 г. въ манастиря има пѣвческо училище, съ едногодишенъ курсъ, кждѣто се приготвяватъ църковни пѣвци, а отъ двѣ години насамъ св. Синодъ отвори тука и свещеническо училище съ тригодишенъ курсъ кждѣто ще се приготвяватъ кандидати за селски свещеници.

Такъва е накратко историята на Бачковския манастиръ; ие я изложихме тука въ общи черти, за да изпълнимъ едно обѣщание, дадено на семинариститѣ-екскурзиянти, които искаха да се запознаятъ по отблизо съ миналото на манастиря. (Слѣдва).

Франкъ Тома.

Почитай жената.¹⁾

Още една дума и ще свърша.

Убѣденъ съмъ, драги читателю, че, ако си си далъ труда да прочетешъ горното, ти често ще си поклатвалъ глава и ще си думалъ: прѣкрасенъ идеалъ, но защо той не бѣше самата реалностъ!

Въ този случай ние сме съгласни, защото всичко казано тукъ е идеала, който Богъ е искалъ, когато е сътворилъ жената, а за нещастие реалността е далеко и понѣкога съвсѣмъ не отговаря на този идеалъ.

Вмѣсто да бжде ангелъ пазител на мъжа, много често жената става неговъ демонъ и, колкото повече е

¹⁾ Вжж. „Ц. в.“ Брой 23, т. г.

¹⁾ Вжж. „Църк. в.“ бр. 22 т. г.

способна да се издигне високо по стълбата на сжществата, толкозъ и низко може да падне. Въ злото тя често отива по-далечъ отъ мжжа, изгубва най-светото нѣщо, що притежава — своето достойство, своята честъ, зачитането себе си и тогава едвамъ заслужава името жена, па дори и името на човѣшко създание. Пустота, кокетство, любовъ къмъ туалета и лука, разсѣянность, неприличие, страсти извънъ границата — всички тѣзи се държатъ като верига и лесно се минава отъ едното къмъ другото. Зная, че тя твърдѣ често увлича съ себе си мжжа въ пропастьта, вмѣсто да го въздига. Оставенъ самъ на себе си, човѣкъ никога не може да бжде тѣй лошъ, тѣй разваленъ, отколкото ако е съдруженъ съ жената, тѣй като енергията на жената къмъ злото е съразмѣрна съ енергията ѝ къмъ доброто. Ето защо, има толкозъ майки, които слѣдъ като сж присадили въ синоветѣ си покварена кръвъ, дали имъ сж примѣръ, отъ който, тѣй да се каже, тѣ не сж могли вече да се върнатъ. Ето защо има толкозъ сестри, които никога не сж могли да попаднатъ на сърдцето на своитѣ братя, като не сж схванали чудесната роля, що сж имали да играятъ въ изкушенията на младостъта имъ. Ето защо толкозъ съпруги сж били недостойни за това име, като сж разбили попрището на своитѣ мжже, безъ да сж могли да ги направятъ щастливи. О! ето защо има толкозъ момичета безъ сърдца, които слѣдъ като сж причинили толкозъ много скърби на бацитѣ си въ младитѣ си години, безъ да почувствуватъ, гледатъ какъ бацитѣ имъ умираатъ въ скърби. Оттамъ и толкозъ човѣшки души, създадени за небо, потъватъ въ ада. . . . и то чръзъ кого? Чръзъ тази, която е била за тѣхъ зълъ гений, вмѣсто да имъ бжде ангелъ пазителъ.

И така, любезна читателко, ако се боишъ отъ идеала, който прѣдставихъ тукъ, ако се усѣщашъ прѣтоварена отъ огромния товаръ, що Богъ ти е прѣдоставилъ тукъ — долу на земята, азъ се радвамъ, че ти, като разберешъ тѣзи си длѣжности, нѣмашъ правото да оставишъ мжжтъ да те тлече подъ краката си; ти трѣбва да пазишъ твоео достойнство и да го заставишъ да те почита, да не позволявашъ никога на ергенина, нито на мжжа въ възрастъ, нито на стареца, да извършва спрямо тебе дѣла или да отправя думи, които биха доказали твоео достойнство на жена. Добрѣ помни и всѣкога си спомювай, че въ всѣка възрастъ ти не си никакъ негова вещь, но негова другарка и винаги нему равна.

Азъ много се надѣвамъ, че величието на твоео призвание ще те накара да разберешъ колко нужда ти имашъ отъ помощъ; паднала — ти имашъ нужда отъ Спасителъ; въздигната и опростена, тебѣ е необходима подкрѣпа. Знай добрѣ, че такъвъ има само единъ, и той е Исусъ Христосъ. Въ древностьта само той пое твоята защита и те реабилитира, като те постави на равна нога съ мжжа. Спомни си, каква роля е играла жената въ неговия животъ; роденъ отъ жена, по послѣ той бѣ подпомаганъ отъ нѣкои благочестиви жени, неговото възкресение първи видѣха женитѣ, когато апостолитѣ спѣха или се окайваха. Въ древностьта, както и въ ново време, Исусъ е голѣмия защитникъ на жената. Затова азъ не мога да разбера, какъ може една жена да го отхвърля съ прѣнебрѣжение, или да остава безчувствена къмъ него. Да се постъпва така, ще бжде доказателство за съвършенното невѣжество, недостойно за жената или отъ най-черна неблагодарность, което е още по-недостойно за нея. Знайте добрѣ, любезни читателки, че вашата сждба е тѣсно свързана съ сждбата на Исуса Христа въ този свѣтъ и въ деня, въ който името на Исуса Христа ще изчезне отъ съврѣмнената цивилизация, жената ще бжде изгубена, защото тя ще се намѣри прѣдъ грубия и както нѣкога дивашки егоизмъ на мжжа.

Вашиятъ ангелъ пазителъ е Исусъ Христосъ; вие нѣмате другъ, Той е ангела на Всевѣчния, Който е около насъ. Ако Той ви напусне, съ васъ всичко свършва, въпрѣки съврѣмненния напрѣдѣкъ. За доказателство на това, достатъчно е да се хвърли погледъ върху нѣкои съврѣмненни законодателства, въ които егоизмътъ на мжжа се разтила често безъ най-малкото стѣснение.

Колкото за насъ мжжетѣ, силнитѣ, за да надвиемъ нашия егоизмъ по отношение на жената, та да намѣримъ въ нея ангелъ пазителъ, отъ когото имаме нужда, тѣй сжщо и ние трѣбва да прибѣгнемъ до Исуса Христа, синъ човѣшки, безъ егоизмъ. Само Той, само Неговата безпрѣдѣлна любовъ може да изкорени отъ насъ страстьта и да ни вдѣхне истинската почетъ къмъ жената, като ни научи да я обичаме и то не заради насъ, а заради самата нея. Само той е въ състояние да ни държи еднакво отдалечени отъ боготворение и ненавистъ къмъ нея, като ни напомнюва постоянно, че тя е равна на насъ, равна въ първото грѣхопадане и въ възвеличаването ни на земята и на небото. И нейната душа като нашата е живия образъ на Този, Който я е създалъ и Който е далъ на човѣка една другарка, за да се възрадва заедно съ него на вѣчната любовъ и въ вѣчното блаженство.

(Край).

МНѢНІЯ И ОТЗИВИ.

Заблуди по поменуването.

Откакъ е основана Екзархията, не е повдиганъ въпросъ за „поменуването при божествена служба“, т. е. не е ставало въпросъ, Синодътъ ли трѣбва да се спомезува или Екзарха и Синода. За архирейтѣ билъ ясенъ чл. *седми* на екзархийския уставъ. Водими отъ този членъ, тѣ до освобождението и слѣдъ освобождението, поменували св. Синодъ. Напоследѣкъ се повдигна въпросъ по поменуването. Намѣто да се разглежда академически и принципиално, той се прѣнесе на лична почва и се обърна въ споръ, който, за съжаление, се води съ ожесточение и страсть. Ако не може и не бива да се осжждатъ тия, които повдигнаха въпроса, както и тия, които излѣзъха да го разглеждатъ принципиално, не може да се каже сжщото и за ония, които изпрѣварятъ мислитѣ и желаніята на повдигналитѣ го и възлизатъ съ заблуди по него и съ инсинуации срѣщю всички, които заставаха по въпроса за принципа, закона и традицията, както и за процедурата по разрѣшението му.

За да задържи въпроса на принципно становище и да го отъреи отъ всички субективни примѣсици, „Ц. в.“ се намѣи въ спора. Безъ да взема тая или оная страна, той просто подчерта фактитѣ, че отъ основаването на Екзархията до прогласата независимостъта на царството не е имало между членовеѣ на висшата църковна управа разнорѣчие по поменуването, както че и подиръ датата на независимостъта нѣма разнорѣчие за практиката и традицията, по има прѣдложение да се поменува наедно съ името на св. Синодъ и това на Н. Блаженство екзарха. Прѣдложението излѣзе отъ Цариградъ. То е мотивирано. По него се прѣговаря. За това има прѣписка въ цариградската и софийска синодни архиви. Тази прѣписка потвърждава писаното въ „Ц. в.“ Тя свѣдочи, че се касае за прѣдложение да се поменува за напрѣдъ името на Н. Блаженство, а не за въпросъ: защо е прѣустановено едно традиционно и уставно поменуване? Това констатира „Ц. в.“ Въпрѣки това, извѣстни лица и вѣстници про-

дължават да заблуждават съ ещтината на въпроса, като твърдят, че св. Синодъ въ царството билъ изпратилъ тайно окръжно, съ което заповѣдалъ да се не поменува занаяпрѣдъ името на Н. Блаженство.

Извинително за лица, които не познаватъ църковнитѣ въпроси, това твърдение е неизвинително за лица, които боравятъ съ такива въпроси и още повече за богослови. Извинително е, на-примѣръ, за писача на автрефилето въ брой 136 на в-къ „Народни Права“, който е излъзълъ да осжда чрѣдника отъ столичния храмъ св. София, свещеникъ Писевъ, дѣто не билъ поменалъ на божествената служба нито името на екзарха, нито това на Синода. Писачътъ осжда свещеника, не защото е правъ, но защото не знае, че свещеникъ, по уставнитѣ църковни наредби, поменува името на своя непосреденъ началникъ — това на епископа, който служи, или това на своя кириархъ, както и че по ещтитѣ наредби името на св. Синодъ поменува само архиерея, титуляръ на епархията.

Ала какво да се каже за богословъ и за църковникъ, какъвто е г. П. Чернаевъ, който въ ещтия в-къ „Народни права“ брой 132 настоятелно иска да се поменува името на екзарха прѣди още да се разгледа и приеме прѣдложението, което е направено за това. Той пише и твърди, че името на екзарха е поменувано до и елѣдъ освобождението, че билъ го споменувалъ митрополитъ Максимъ (въроятно, когато управлявалъ Ловчанската епархия, на която кириархъ е Н. Блаженство и, споредъ църковнитѣ наредби, трѣбва да се поменува кириарха) и че сега това споменуване било отмѣнено съ тайно синодно окръжно писмо, което той пръвъ изнасялъ въ колонитѣ на в. „Народни права“. Ето самитѣ думи на г. Чернаевъ:

„Двамата тѣзи равноапостоли (подиграва Костовъ и Мишевъ) твърдятъ, че заявлението на Н. Б. екзарха да се споменува неговото име въ българскитѣ храмове, като видимъ изразъ на единството, било нѣщо съвсѣмъ ново, че противорѣчило на традицията . . . Това е прѣди всичко една груба лъжа, слѣдователно, и всички заключения, направени въз основа на тая лъжа, сж прѣдварително неоснователни и лъжливи. . . Какво гонятъ синоднитѣ хора, като изкривяватъ единъ фактъ? Искатъ да фалшифициратъ традицията ли? Но фалшифицираната традиция дава и фалшиви заключения. . . Че дори самитѣ тѣзи църковни ментори и тѣхнитѣ вдѣхновители признаватъ, че всичко, което говорятъ и пишатъ сж заблуди и празни думи, показва окръжното на св. Синодъ № 1785 отъ 11/IV т. г., което тѣ още и до днесъ държатъ скрито и което ние први изнасяме прѣдъ свѣта, за да видятъ всички, съ какви кроежи се занимаватъ владицитѣ и дали тѣ защищаватъ една своя стара практика и екзархийския уставъ, или искатъ да прокаратъ нѣщо съвсѣмъ ново, което носи пакости и разнебитеностъ въ нашата цѣлокупна църква. (Цитира се окръжното, напечатано въ брой 23 на „Ц. Вѣстникъ“).

„Това е единъ документъ, който доказва докъдъ сж стигнали владицитѣ въ бѣзсвѣстната и беззаконна борба противъ Екзарха, олицетворителъ на църковното и национално единство на българския народъ. Какви сж мотивитѣ, за да се издаде едно подобно окръжно? Че нѣмало *еднообразие*, отговарятъ синоднитѣ старци. Но това не значили, че щомъ нѣма еднообразие, нѣма и традиция, на която Мишевъ и Костовъ напиратъ? Самото окръжно казва, че едни споменавали „Святѣйшии болгарски Синодъ“, други — „Правителствующи Синодъ“ и пр. Именно това „пр“ трѣбваше ли да го има, когато много

други нѣща въ случая не сж могли да бждатъ произнасяни, освѣнъ името на екзарха Иосифъ I? Тъкмо това цѣли и окръжното — да не се споменува името на екзарха. Досега името на екзарха се е споменувало („и пр.“) говори окръжното, но отсега св. Синодъ застава на страната на Симеона и Василия и изхвърля името на екзарха отъ църквитѣ, а вмѣсто това име измисля една нова „формула“ — Святѣйшии *наши* Синодъ, т. е. не Цариградския Синодъ, който се прѣдседателствува отъ екзарха и за който говори конституцията, а нашия „Софийския Синодъ“, който е само отдѣлъ, секция отъ „Святѣйшии болгарски Синодъ“. Ето откога, значи, датира традицията: отъ 20 декемврий 1911 год., оповѣстена едва на 11 априль т. г., а прѣдъ свѣта излиза днесъ въ колонитѣ на „Народни права. . .“

Безъ да си служимъ съ езика и съ епитетитѣ на г. П. Чернаевъ, които остава да говорятъ за неговото възпитание, позволяваме си да релевираме, безъ веѣкакви коментарии, голитѣ факти, като прѣдоставяме на четцитѣ да видятъ кой фалшифицира“ ещтината на работата въ конкретния случай и кой си играе съ истината. Фактитѣ сж тия:

1. Синодното окръжно отъ 11 априль 1912 г. подъ № 1785 не е тайно, не е напечатано пръвъ пжтъ отъ г. П. Чернаевъ: то е напечатано въ брой 23 на „Ц. вѣстникъ“ отъ 9 юний т. г., а въ „Народни Права“ се яви на 13 юний, брой 132.

2. Традицията по поменуването не датува отъ 20 декемврий 1911 г., както пише и твърди г. П. Чернаевъ, но отъ 1873 г., отъ избора на първия български екзархъ и отъ образуването св. Синодъ при Екзархията прѣвъ истата година.

3. Традицията за поменуването е озаконена отъ св. Синодъ съ формула, приета въ заседанието му на 10 юлий 1890 г. въ г. Русе. Заседанието било свикано отъ Н. Блаженство екзарха съ писмо съ специално прѣдложение да изработи формула за поменуването при църковнитѣ молитвословия гражданскитѣ и духовни власти. Въ заседанието сж участвували принопаментнитѣ архиереи св. Доростилски и Червенски Григорий, който по делегация отъ Н. Блаженство прѣдседателствувалъ, св. Самоковски Доситей и светителствуващиятъ нинѣ иерархъ св. Врачански Константинъ. Приели се три формули за поменуването. Първата формула е за гражданскитѣ власти, втората за епископитѣ и епархиалнитѣ кириарси, а третата за св. Синодъ. Третата формула гласи дума въ дума така:

„Като се взе прѣдъ видъ при това, че е желателно щото поменуването на св. Синодъ отъ страна на епархиалнитѣ архиереи да стаа всждъ еднообразно, опрѣдѣли се да се помоли Н. Блаженство да покани каноническитѣ митрополити да се придържатъ при поименование Св. Синодъ о слѣдующата формула:

На великия входъ:

Святѣйшии Болгарскій Синодъ да помнятъ Господъ Богъ въ царствій своемъ, вьгда нынѣ и присно и вьвѣки вьковѣ.

На възгласа слѣдъ молитвата по Изрядно.

Въ Первыхъ помяни Господи Святѣйшии Болгарскій Синодъ ихже и пр.“

И съгласно съ рѣшеннето на св. Синодъ, приетитѣ формули отъ които първитѣ двѣ се напечатали, изгратили се отъ св. Екзархия съ окръжно писмо до епархиалнитѣ началства съ прѣпорѣжка „за общо употрѣбление“. Окръжното е подписано отъ Н. Блаженство екзарха.

4. Въ формулата не се говори нищо за екзарха, нито пъкъ Н. Блаженство е направилъ въпросъ за това, когато е получилъ синодния протоколъ. Доказателство е екзархийското окръжно.

Д.

Ст. Михайловски.

КНИЖНИЦА.

ХИМНИ ВЪ БЪЛИ СТИХОВЕ.

I.

Замлъкнж всѣка пѣсенъ низъ поля
И по могили. Гроздоберъ
Преминж. Хубавата есенъ —
Катъ всички хубости свѣтовни — се проваля
Въвъ ямата на минжлото. . .

Вѣтъръ лютъ

Катуря, срива всичко
Предъ насъ — и ни подгоня
Къмъ жилища покойни. . .

Да, есенъта
Премира; вчерашната драгосия
Днесъ се привѣрша
Безрадостно. Природата
Изгубя, сѣкашъ, сили, —
И нейната отмала
Докарва, сѣкашъ, изнемога
Въ човѣшката душа.

Въвъ своя неизбѣженъ
Упадъкъ — колко тжжни, колко тжжни
Сж земнитѣ нѣща!

Доклѣ бѣснѣе буря
Низъ полски равнини, —
Доклѣ просторѣтъ, хладенъ като гробъ,
Трепти, —
Въ душата ни цари
Блѣнъ мраченъ, блѣнъ
За монотонната изгуба
На всѣка мощъ, на всѣки блѣсъкъ,
На всѣка жизнерадостъ и омая.

Въвъ своята неотклонима
Провала, колко горки, колко горки
Сж свѣтскитѣ нѣща!

Настяпя нощъ. И мраковетѣ
Усилятъ въ насъ душевния метежъ,
Оплахата
Отъ всеобемната и всепобѣдна
Развала, —
Страха отъ върлия
Стихиенъ хаосъ, — отвращението
Отъ грозотията на всѣко битие!

И тепла
Молитва изъ устата ни излиза:

— Ти само, свѣтлостъ
На вѣчната Любовь, Ти само

Си безконечна
И неизмѣнна!
Каквито сѣнки
Да се настилатъ низъ просторитѣ свѣтовни
Ти винжги сияешъ!
Проваля се Деньтъ,
Провалятъ се
Зоритѣ и Лѣтата,
Провалятъ се
Столѣтия подиръ столѣтия, — Тебъ само
Провала не засѣга, —
Ти само си въсходъ безкраенъ!
За слабоумния човѣкъ
Отвждгробовно обиталище е областъ
Кждѣто слънцето не се вѣстява!
Каква измама! Въ обиталище
Отвждгробовно — нашия погледъ ще открий
На всичкитѣ видѣлини върховний Изворъ —
И слънцето тогазъ
Ще се покаже намъ каквото е —
Лучъ отъ лучистий Образъ на Твореца!

II

Узнахъ най сетнѣ, Боже,
Че всѣко земно благо е лъжовно
Съновидѣние, —
Че всичко ще животѣтъ може да даде
Е бѣгла сѣнка
На бѣгълъ облакъ;
Узнахъ най сетнѣ, Боже,
Че ти си първа мѣсьлъ
На веѣки духъ и първо
Дихание на всѣки
Животъ, — узнахъ
Че Ти си Свѣршкъ
На всѣкакво начало,
Че Ти си Цѣль задъ всѣка цѣль,
Че Ти си тѣржество всевѣчно
Надъ всѣкаква преходна слава, —
И взора си къмъ Тебе устремихъ,
И въ Тебе разума си спрѣхъ,
И въ Твоитѣ дълбоки
Закони хвърлихъ котвата на любовъта си; —
И като Ново Утро, като Утро всесвѣтовно
И введущевно, като Утро живоносно
И богоблагодатно — чакамъ
Смъртъта — и задъ смъртъта Безсмъртноста.

III

Всеразрушителна фѣртуна —
Сждба човѣшка — то е
Едно и сжщо нѣщо. . . Дълги
Лѣта, корабѣтъ
На моитѣ надѣжди плаваше
По бѣснитѣ талази но житейското море;
Тѣ го разбихъ. . .
Отъ туй що бѣхъ, — отъ пламъ и мощъ,
Отъ туй що съмъ, — отъ жалъ и каянѣе,
Отъ моя изнемогнжлъ духъ, —
Отъ горкитѣ остатки
На моя драгоцѣненъ блѣнъ, —
Отъ развалинитѣ
На всичко що създаде любовъта ми, — отъ праха
На бодрия ми разумъ, —
О Боже, събери по нѣщо, събери
Каквото е останжло до този день
Добро и чисто
Отъ мене, —

Вземи отъ всѣки подвигъ мой,
Отъ всѣка моя мисль отнеми
Каквито части има въ тѣхъ достойни
За Тебе, —
И прибири ги,
И постави ги въ Святостъта
И въ Хубостъта,
И постави ги въ Нѣжностъта
И въ Милостъта,
Които окръжаватъ Твоя Образъ!

О Господи всеблагий, прибири
Душата ми, — понеже сила иде
Отъ сила, и животъ
Понеже отъ животъ исхожда, —
Понеже моята душа е произлѣзла
Отъ Тебе, отъ Душата на душитѣ!

IV.

Отъ всѣки земень хоризонтъ
Азъ се завърнхъ, —
Че всичко що блѣстѣше издалеко
Предъ моя погледъ
Неопитенъ — бѣ лъсть,
Омая мила но безплодна —
Наслада пламенна ала минутна . . .

Подобно
На пѣтникъ който дири
Очарователна градина — и намира
Безжизненна пустиня,
Азъ викамъ днесъ
Въ безпомощната си неволя: — Има само
Едно прибѣжище въ свѣта, о Боже,
Това си ти! —

О, да, загдѣто бѣхъ забравилъ
Че низъ просторитѣ и посрѣдъ времената
Стоятъ все работи които иматъ край;
Загдѣто бѣхъ възлюбилъ хубости
И прелести които гинятъ и исчезватъ;
Загдѣто вѣрвахъ само въ гордия си блѣнъ
И въ смѣлата си мисль;
Загдѣто казахъ: Всичко
За мене и чрезъ мене; —
Загдѣто
Подирихъ щастье въ самовѣра
И самольсть, —
Гръмъ паднхъ
Върху ми, страшний гръмъ
Що преобрѣща тържествуващи
На сгазени, — живота що почерня. . . Жаль
И болка
Обсебихъ плътъта ми и духа ми; рожба
На заблудението — злото ми наложи
Владичество си. . . Осѣтихъ въ себе си погуба. . .
Ала надъ всѣки гнетъ стои пощада
И милость Божия;
Страданието е минутно испитанье, —
И сълзитѣ сж благодатна
Вода съ която се полива
Светото цвѣте
На прошката и на безсмъртностъта!

О Господи, едничка мждростъ
Е мждростъ истинска за мене днесъ —
Да съгласявамъ волята си съ Твоята повеля.

Покой единственъ има днесъ за мене —
Въвъ благославянье на туй което Ти намирашъ
За благотворно и спасително.

* * *

Ти ми помогна,
О Боже, да поставишъ по високо отъ сждбата
Сърцето си, — да бждъ
За блазнитѣ недосегаемъ, —
Въ заразитѣ неуязвимъ;
И ти ще ми помогнешъ да дочакамъ
Деньтъ на днитѣ, утрото що носи
Сияния неугасими,
Смъртъта!

Външенъ прѣгледъ.

Цариградската патриаршия. (Постъпки на
фенерската патриаршия прѣдъ Вис. порта по но-
вия законъ за вилаетитѣ; такрифтѣ и по сжщия
въпросъ). Цариградската грѣцка патриаршия се упра-
вява по уставъ, извѣстенъ подъ името „Гев каі ка-
човѣѣѣѣ“. Той е утвърденъ отъ правителството и
съдържа постановления по всички клонове на па-
триаршеското вѣдомство. Този уставъ съставява
неразривенъ контрактъ между фенерската църква
и държавата. Въ него сж означени правата и
длъжноститѣ и на архиереитѣ. Така, 9-и членъ
отъ главата, дѣто се споменуватъ тѣзи длъжности,
глаеи така: „Споредъ приетия отъ страна на ви-
сочайшето правителство редъ за състава на идаре-
меджлиситѣ, мѣстнитѣ архиереи сж длъжни да
заседаватъ въ меджлиса на главния градъ на епар-
хията си. Въ случай на болестъ или отсъствие,
тѣ изпращатъ духовно лице за свой намѣстникъ.
Въ меджлиситѣ на казалийскитѣ градове тѣ на-
значаваатъ така сжщо духовни лица за свои на-
мѣстници. . .

И въ закона за вилаетитѣ отъ 7 Джемazi-
юмахърь 1281 година изрично е споменато, че
религиознитѣ началници на немюсулманскитѣ
общини иматъ право да заседаватъ въ идаре-мед-
жлиситѣ на вилаетскитѣ, санджакскитѣ и каза-
лийскитѣ градове.

Тази справедлива, умѣтна и законна наредба
била прѣдизвикана, край друго, и отъ нуждитѣ
на живущитѣ въ държавата немюсулмани. Туй се
вижда и отъ окръжното на Вел. Вазиретво отъ 5
шабанъ 1289 година, отправено до всички валии въ
турско. Това право било дадено на тѣзи религи-
озни началници, между друго, и отъ привилегиро-
ваното положение, което заематъ тѣ въ държавата.
Архиереитѣ въ тази страна иматъ и политическо
прѣдназначение, тѣ подобно на висшитѣ държавни
сановници, поематъ длъжностъта си въ сила на
императорско ираде. Тѣ сж посрѣдници между на-
рода и властъта, тѣ бдятъ за правилното и без-
пристрастно прилагане на законитѣ въ страната
върху цаството имъ.

Това положение, санкционирано съ толкова
закони и вѣковна практика, въ сѣлата на единъ
новъ за вилаетитѣ законъ, който е вече потвър-
денъ съ султанско ираде и приложенъ на дѣло
въ нѣкои области на държавата, се прѣмахва вече.

Споредъ наредбитѣ, прокарани въ този новъ
законъ, архиереитѣ (слѣдователно и тѣхнитѣ намѣ-
стници) за напрѣдъ прѣставатъ вече да сж чле-
нове на идаре-маджлиситѣ. Понеже тази нова на-

редба прѣмахва умишлено едно отъ такова голѣмо значение извоювано право на немюсулманскитѣ общини въ страната, двѣтѣ управителни тѣла при фенерската патриаршия, въз основа на получени свѣдения изъ разнитѣ епархии, рѣшили да изпратятъ протестационенъ такриръ до министра на изповѣданията. За да бѣде протестътъ по-ефикасенъ, сѣшитѣ управителни тѣла рѣшили такрира да се подаде отъ двама синодни архиереи и двама членове на мирекія съвѣтъ. Протестационниятъ такриръ билъ подаденъ на 24 м. м. Ето неговиятъ текстъ, както го намираме помѣстенъ въ в-къ „Εκκλησιαστικὴ ἀλήθεια“ въ броя му отъ 26 с. м.

Ваше Високопрѣвъзходителство,

„Върху тази частъ отъ закона по управлението на вилаетитѣ, която съдържа отъ 85 до 162 му членове, Вселенската патриаршия смѣта за съвсѣмъ необходимо да прѣдстави своитѣ възражения, както слѣдва:

„Извѣстни сж историческитѣ събития, вслѣдствие на които Високата порта съобщи на Патриаршията и на силитѣ, че ще приложи реформитѣ, оповѣстени вече въ края на послѣдното столѣтие съ специаленъ височайши фирманъ отъ 1852 (1272) година.

„Историята и съдържанието на тѣзи реформи ясно показватъ, че биде засвидѣтелствувано официално и интернационално, какво, държавата бидейки мюсулманска, нито тя, нито пѣкъ християнскитѣ народности, що се намиратъ въ нея, не могатъ да се надѣватъ, че тя (държавата) ще бѣде безпристрастна къмъ мюсулманитѣ и християнитѣ — отомански граждани. Това се вижда отъ обстоятелството, че не се уважаватъ по единъ безусловенъ начинъ правата и привилегиитѣ на патриаршиитѣ, дѣто се съдържатъ основнитѣ елементи на християнскитѣ народности. За това положение отдавна сж наредени народни правилници и циркуляри, които покровителствуватъ статуквото, съществуваще ab antiquo.

„За християнитѣ въ частностъ биде тогава прокламирано слѣдното:

„Да се образуватъ смѣсени сждилища, съставени отъ мюсулмани и християни. Да се свика подъ прѣседателството на вел. везиръ великъ съвѣтъ, въ който да влизатъ шефовитѣ на общинитѣ, дѣто да се разиска по въпроси, засѣгащи всички поданици на държавата (височайши ферманъ отъ 1856 год.). Още да се образува въ Ц-градъ единъ голѣмъ сждебенъ съвѣтъ, въ който да заседаватъ, по равно число, мюсулмани и християни (меморандумъ на Високата Порта отъ 1867 год.). Да се съставятъ и по провинциитѣ главни съвѣти, съставени на половина отъ християни и на половина отъ мюсулмани.

„Още да се образуватъ и административни съвѣти (идаре меджлиси), въ които да присѣдствуватъ и религиознитѣ началници на немюсулманитѣ. Така сжщо да участвуватъ, по равно число мюсулмани и немюсулмани, независимо отъ числената пропорция на населението, въ разни сждебни и административни съвѣти и комисии“.

„Отъ съдържанието на тѣзи закони и тѣхнитѣ ясенъ текстъ, както и отъ духа на официалнитѣ документи, изглеждаше ясно, че държавната власть бидейки мюсулманска, тѣй като нейниятъ шефъ е сжщеврѣменно и Халифъ, самата Висока порта нареди, щото едничката гаранция за едно безпристрастно прилагане на горѣказаното и къмъ християнитѣ, като граждани на държавата, бѣ и участието на духовнитѣ имъ началници въ съвѣтитѣ, натоварени да управляватъ областитѣ, като прѣдставители на разнитѣ националности, и на християни — членове, избрани по равно число съ тоже избранитѣ немюсулмани — членове“.

„Тази гаранция, лишена отъ санкция, не даде резултатитѣ, които очакваха държавата и народноститѣ,

понеже не се реализира голѣма частъ отъ прокламираното. Само идаре-меджлиситѣ, които функционираха досега въ присѣствие на духовнитѣ началници на християнитѣ и на избрани между тѣхъ членове — прѣдставители християни, съставяха за християнитѣ извѣстна утѣха и сочеха най-ясно за тѣхното право за участие въ нѣкои малки дѣла“.

„Ето защо вселенската патриаршия съ неспокойствие видѣ въ публикувания законъ унищожението даже и на най-малката гаранция, която официално биде оповѣстена, като *modus vivendi* за съществуването на християнитѣ, като поданици въ тази държава“.

„Тя съ очудване забѣлѣза въ объяснителния рапортъ това прѣмахване да се обяснява така: За контрола надъ администрацията въ провинциитѣ надзора на камарата е достатъченъ. Що се отнася пѣкъ до общия вървежъ и правилното имъ функциониране, достатъченъ билъ главниятъ провинциаленъ съвѣтъ, който щѣлъ да се състави въ скоро врѣме. Това нейно очудване произлиза отъ факта, че законътъ, както е нареденъ и както се прилага, изпуска изъ прѣдъ видъ безпристрастния контролъ надъ администрацията между мюсулмани и християни. Не по такъвъ начинъ се осигурява тази гаранция, защото изпълнителната власть и слѣдъ обявяване на конституцията даже продължава да е въ рѣцѣтъ на мюсулманитѣ, защото Халифъ е всѣкога нейния управител и шерията е основния законъ на държавата. Камарата, както и всички почти административни съвѣти въ вилаетитѣ, що прѣдстои да се образуватъ, сж съставени отъ едно грамадно мюсулманско болшинство, което изпълнителната власть умишлено засилва, колкото си иска и съ всѣкакви срѣдства. Напротивъ пѣкъ, гаранцията за поставяне и християни въ камарата и въ вилаетскитѣ съвѣти може да се зачете само като една легализация, която има за цѣлъ да прѣдстави административната акция въ духъ турско — мюсулмански.

„Патриаршията не може да повѣрва, че ще се трѣгне на ново по единъ редъ, който исторически събития и самото естество на работитѣ показаха за нереализуемъ и който е отъ естество да подготви само отслабването на държавата.

„Ето защо тя настоятелно моли правителството да поддържа закона за еднаквото участие на националноститѣ въ идаре-меджлиситѣ, както и въ всички други административни съвѣти, запазвайки за тѣхъ тамъ и мѣстата на духовнитѣ прѣдставители и онѣзи на християнитѣ-членове, избирани по число равно на онова на мюсулманитѣ-членове, като се прави този изборъ между разнитѣ народности, пропорционаленъ съ тѣхния брой.

„Отъ друга страна, като се вземе прѣдъ видъ постигнатитѣ резултати прѣзъ четиритѣ години, откакъ се прокламира конституцията насамъ, патриаршията счита за свой дългъ да напомни на правителството да благоволи да намѣри начинъ, по който да осигури правата на християнитѣ-граждани въ тази мюсулманска страна, които, спроти броя на цѣлокупното ѣ население, съставляватъ меншинство. Още да осъвършенствува правителството закона въ сжщината му, като го направи ефективенъ, съ съставянето въ Цариградъ на единъ висшъ смѣсенъ съвѣтъ, аналогиченъ на онзи, който се фиксираше съ височайшия фирманъ и меморандума отъ 1867 година и който да се състои отъ равно число християни и мюсулмани, който да упражнява главния контролъ върху дѣйствиата, вършени съ пристрастие отъ страна на служещитѣ. Равенството и правосждието, прокламирани чрѣзъ величествената конституция, съобразно съ естеството и състава на държавата, сж такъва съвършена емблема, която най-добрѣ отговаря на интереситѣ на тази държава.

„Освѣнъ това, което споменахме до тукъ, въ този обнародванъ вече законъ става дума и за народното образование и за източникитѣ, що иматъ връзка съ него. Въ непубликуванитѣ пъкъ членове на сѣщия законопроектъ става дума и за общинскитѣ съвѣти.

„Понеже всичко това е въ прѣка връзка съ statu quo-то на привилегиитѣ, патриаршията моли правителството да я осигури на врѣме и ясно, че чрѣзъ този законъ нѣма да се засегнатъ нито правата, нито привилегиитѣ на патриаршията и грѣцката народност. Законопроектътъ на парламентарната комисиия споменава и за задължението на правителството да приготви специаленъ законъ за управлението на общинитѣ и селата. Отъ този законопроектъ обаче произлиза, че въ смѣсенитѣ села старѣйшинския съвѣтъ ще бѣде смѣсенъ и ще се състои отъ християни и мюсюлмани, избрани изъ общината.

„Патриаршията още отсега моли да стане подобно нѣщо“.

„Въ селата, дѣто религиознитѣ убѣждения, обрядитѣ, нравитѣ и обичаитѣ изискватъ голѣма прѣдпазливостъ, дѣто съотношенията сж деликатни, старѣйшината често се занимава съ най-нѣжнитѣ интимности на сѣмейния животъ. Слѣдователно, немислимо е да се повѣрва, че християни и мюсюлмани ще се съгласятъ да прибѣгватъ до такъвъ единъ съвѣтъ.

„Едничкото нѣщо, което ще може да произлѣзе отъ това, то е да се подържа духа на истинско владичество на мюсюлманитѣ и могѣществото за прилагането му, защото единъ такавъ старѣйшински съвѣтъ ще е една тирания за християнскитѣ села. Въ такъвъ случай ние се повръщаме къмъ врѣмената, когато християнитѣ бѣха прѣдметъ на произволни прѣдразположения“.

„Патриаршията, като прѣдлага горѣизложеното, очаква, съобразно съ горѣпоменатитѣ принципи, измѣнението на законитѣ и проектитѣ, които иматъ връзка съ тѣхъ.

За да се подкрѣпи по-добрѣ съдържанieto на такрира, патриархътъ лично посѣтилъ и министра на вѣтрѣшнитѣ работи, комуто ясно очерталъ послѣдницитѣ отъ новосѣздаденото положение. Министерътъ обѣщаль, че, въпрѣки наредбитѣ на закона, религиознитѣ началници и за напрѣдъ по право ще си бѣдатъ членове на идаре-меджлиситѣ.

Църковно-обществена лѣтопись.

Синоднитѣ заседания. Прѣдъ видъ на много въпроси, които чакатъ разрѣшение, и на много дѣла, които трѣбва да се разгледатъ, св. Синодъ е учестилъ заседанията си. Прѣзъ тази недѣля Високопрѣосвещенитѣ синодни архиереи сж имали почти всѣки день заседания, а въ нѣкои дни сж заседавали прѣдъ и слѣдъ обѣдъ до късно.

Годишния актъ въ Д. Семинария. Въ недѣля, на 17, стана годишния актъ на Духовната Семинария въ столицата. Сутринята се отслужи тържествена литургия въ семинарския храмъ св. Иоанъ Рилски при пѣнето на семинарския хоръ. Служи ректорътъ на семинарията, Н. Прѣосвещенство св. Великия епископъ г. Неофитъ. Храмътъ бѣ пълненъ съ богомолци гости, между които г. П. Пѣшевъ, бивши министъръ и г. Кънчевъ, бившъ столиченъ градоначалникъ заедно съ сѣмействата си. На чело бѣха възпитаницитѣ на семинарията заедно съ своитѣ прѣподаватели. Присѣстнуваха и синоднитѣ архиереи Негово Високопрѣосвещенство Прѣдседателствуващия св. Синодъ св. Доростолския и Червенски митрополитъ г. Василий и Н. Високопрѣосвещенство св. Търновския митрополитъ г. Антимъ, сжщо и Н. Прѣосвещенство св. Левкийския епископъ г. Варлаамъ, викарий на Високопрѣосвещенния св. Софийски митропо-

литъ и делегатъ на св. Синодъ по изпититѣ. Накрай, подиръ причастията, Н. Прѣосвещенство ректорътъ се обѣрна съ прощална и напѣтствена рѣчь къмъ възпитаницитѣ, които свѣршватъ курса и напускатъ семинарията. Подиръ него Прѣдседателствуващиятъ св. Синодъ Н. Високопрѣосвещенство сърадва отъ името на св. Синодъ и отъ свое име свѣршващитѣ съ отличния успѣхъ, даде имъ отечески наставления и имъ пожела примѣрна дѣйностъ въ попрището на църковно-обществения животъ за прѣуспѣване на св. Църква, която ги е възпитала, и на православния български народъ, на когото сж чеда. Възпитаницитѣ изслушаха трогнати двѣтъ рѣчи, подиръ което имъ се раздадохъ атестатитѣ заедно съ наградитѣ. Отъ 19 души 9 свѣршватъ съ отличие, а трима сж удостоени съ годишнитѣ парични премии отъ „фонда П. Николовъ“ за отлични успѣхи по грѣцки, църковнославянски и латински езици. Всѣка премия е отъ 200 лева. Премията по грѣцки получи Стефанъ Стояновъ отъ с. Тришово, Търновско, премията по църковно-славянски—Борисъ Х. Стойковъ отъ Ново-село, Русенско, а премията по латински — Иванъ П. Тодоровъ отъ сжщото село.

Сждебната комисиия. Четверочленната комисиия, на която св. Синодъ възложи да изучи духовнитѣ сѣдилища и да даде мнѣние върху прѣобразованията, които трѣбва да се внесатъ въ тѣхъ, се конституира и на 20-и того държа въ синодната палата своето първо заседание.

Едно дѣло на шуменския окръженъ управител. Православното Християнско братство отъ г. Шуменъ ни изпраща слѣдната телеграма: „Шантана въ града ни на Мике властѣта основателно закри. Хвала на достойния ни управителъ, покровителъ на закона и морала! Не допускате откритането му. Вслушайте се въ народа, който иска да се отърве веднѣжъ завинаги отъ гнѣздото, което сѣе развратъ, скандали, поквара, зараза и разточителства въ сѣмействата. Не ставайте проводникъ на суетнитѣ удоволствия. Докажете, че милѣете и работите за доброто на народа!“

Премия. Безплатната премия, писма по въручение, и пр., се изпраща съ днешния брой на абонатитѣ на „Ц. вѣстникъ“.

В. Търновска Окол. Църк. Ливница

Обявление

№ 78

На 28 юний 1912 г. въ канцеларията на Търновската Окол. Църков. Ливница въ 2 часа слѣдъ обѣдъ ще се произведе втори търгъ съ явна конкуренция за доставката на 250 пакета суланъ на мукъ (прѣжда) № 4 отъ качество „Еди куле“ или „Адана“.

Приблизителната стойностъ на прѣдприятието възлиза на 3000 лв. Залогъ за правоучастие въ търга се иска 150 лв.

Желающитѣ да участвуватъ въ търга, трѣбва да се съобразятъ съ чл. 11 отъ Закона за общественитѣ прѣдприятия.

Поемнитѣ условия могатъ да се видятъ всѣки присѣтственъ день въ канцеларията на Ливницата. Разноска за публикуване настоящето и първото обявление, сж за смѣтка на конкурента, върху когото се възложи търга.

гр. В. Търново, 16 май 1912 г.

Прѣдседателъ: Свещ. Е. П. Димитровъ.

Бургазко Архирейско Намѣстничество**Обявление**

№ 1117.

Явява се на интересующитѣ се, че на 2 юлий т. г. в канцеларията на Бургазкото Архирейско Намѣстничество ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция за отдаване на прѣдприемачъ постройката на новъ църковенъ дюканъ въ гр. Айтосъ.

Офертитѣ ще се приематъ отъ 2—5 часа слѣдъ обѣдъ. Сумата на прѣдприятието възлиза на 5,300 лв., а залогъ за правоучастие въ търга е 5% = 265 лева, внесени въ Намѣстничеството или банково учреждение

Чл. 11—15 отъ закона за публичнитѣ търгове сж задължителни за конкурентитѣ.

Тържнитѣ книжа могатъ да се видятъ всеѣки присѣтственъ день и часъ въ канцеларията на Намѣстничеството.

гр. Бургазъ, 14 юний 1912 год.

Архирейски Намѣстникъ:

1—1 Протоерей К. Христовъ

Рилска Св. Обитель.**Обявление**

№ 1440

Понеже произведения на 29 май т. г. търгъ за продажбата на 2500 кгр. вълна не се одобри отъ св. Синодъ поради ниска цѣна, то на 2 юлий т. година въ 3 часа слѣдъ обѣдъ въ канцеларията на Светата Обитель въ Рилския манастиръ, ще се произведе новъ търгъ.

Приблизителната стойность на прѣдприятието е 4,000 лева.

Залогъ за правоучастие въ търга е 200 лв.

Конкурентитѣ трѣбва да се съобразяватъ съ чл. чл. 11—15 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Рилски Манастиръ, 14 юний 1912 г.

1—1 Отъ манастирското управление.

Варненско Църковно Настоятелство**Обявление**

№ 46

Варненското Църковно Настоятелство обявява, че II-та градска енория при църквата „св. Николай“ е вакантна. Желаящитѣ да я заематъ, трѣбва да иматъ най-малко сръдно богословско образование и да се явятъ прѣдварително на пѣние и проповѣдь въ църква. —

Градъ Варна, 13 Юний, 1912 год.

1—1 Отъ Настоятелството

Орѣховска Църковна Ливница**Обявление**

№ 13

Орѣховската църковна ливница обявява за знание на господа интересующитѣ се, че на 14 юлий т. година, въ 3 часа подиръ обѣдъ въ канцеларията на ливницата, ще се произведе търгъ съ явно малонадаване за доставката на (2000) даъ хи-

ляди килограма чистъ пчеленъ воскъкъ анадолско или мѣтно произведение съ първоначална оцѣнка (5) петъ лева килограма.

Залогъ за правоучастие въ търга е 5% съ прѣдварително прѣдставени воскъчни проби, иначе нѣма да се допускатъ до телеграфическо оферирание.

Желаящитѣ конкуренти трѣбва да се съобразятъ съ чл. 11—16 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия. —

Воскъка ще бѣде доставенъ на два срока: 1000 килограма на 15 августъ т. год., а другитѣ 1000 килограма на 15 октомврий с. г.

Всѣчко което се отнася до търга ще се отправя до прѣдседателя на ливницата.

Тържнитѣ книжа могатъ да се видятъ всеѣки присѣтственъ день и часъ въ ливницата.

гр. Орѣхово 14 юний 1912 год.

Прѣдседателъ на ливницата:

1 1 Протоерей Ив. Опровъ

Настоятелство на църквата „св. Архангелъ“ въ г. Хасково.**Обявление**

№ 18

Понеже обявения за 16 май т. г. търгъ за отдаване на прѣдприемачъ направата на камбанария при църквата „св. Архангелъ“ въ г. Хасково не се състоя по неявяване на конкуренти, то извѣстява се на интересующитѣ се, че на 12 идущи юлий, въ помѣщението на Хасковското Архирейско Намѣстничество ще се произведе втори пътъ търгъ за сѣщата цѣль съ тайна конкуренция. Офертитѣ ще се приематъ отъ 3—5 часа слѣдъ пладне сѣщия день.

Приблизителната стойность на прѣдприятието възлиза на 6000 лв.

Съгласно чл. 49 отъ закона за обществ. прѣдприятия, желаящитѣ да взематъ участие въ търга трѣбва да внесатъ залогъ 300 лв.

Намаленията или увеличенията ще ставатъ върху едначинитѣ цѣни въ проценти безъ дроби.

Членове 11—14 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия сж задължителни за конкурентитѣ. Разносикитѣ по публикуване на обявенията по това прѣдприятие, обгербоване тържнитѣ книжа и др. сж за смѣтка на прѣдприемача.

Книжата по прѣдприятието могатъ да се виждатъ всеѣки присѣтственъ день и часъ въ помѣщението на Хасков. архирейско намѣстничество.

гр. Хасково, 12 юний 1912 г.

1—1 Отъ настоятелството.

Открива се подписка за записване абонати на списанието

**— Родителека грижа —
година втора.**

Едничко у насъ популярно педагогическо списание, което ратува за подобрене на нашето домашно, училищно и обществено възпитание. Годишна цѣна 3 лв. Прѣдплатилитѣ абонати, освѣнъ 10 книжки годишно получаватъ безплатна премия: Нравствено възпитание на дѣтето отъ Бернардъ Пере. Пари, ржкописъ и книжа се изпращатъ до Редакцията въ гр. Добричъ. 1—3

Печатница „День“ — София.